

YTRINGSFRIHED ■ Britisk politi fører registre over provokerende tweets. Kontroversielle gæstetalere bliver aflyst på universiteterne. Konservativ kunstner udøver selv censur. Det frie ord har trange kår i dagens Storbritannien.

Sollys er det bedste desinfektionsmiddel

METTE RODGERS

LONDON – »Vi har aldrig haft en Tjeka, et Stasi eller et Gestapo i dette land. Vi har aldrig levet i et orwellsk samfund,« sagde den britiske højesteretsdommer Julian Knowles for nylig. »Men« – tilføjede han – »det britiske samfund er på en farlig kurs.«

Den opsigtsvækkende sammenligning med fortidens hemmelige politi i Rusland, Østtyskland og Nazityskland kom efter, at dommer Knowles i februar havde givet sagsøgeren Harry Miller medhold i, at britisk politi var gået langt over strengen: Betjente var mødt op på Millers arbejdsplads for – efter eget udsagn – at tjekke hans tænkning.

Besøget fandt sted, efter at transkønsaktivister havde klaget over en række af Millers tweets. Han havde for eksempel skrevet: »Jeg blev født som pattedyr, men min seksuelle orientering er fisk. Lad være med at fejlkategorisere mig.«

Selv om politiet efter endt undersøgelse nåede frem til, at der ikke var grund til at anklage Miller for hadtale, bogførte man ikke desto mindre hans tweets som såkaldt »ikke-kriminelle hadudtalelser«. Ifølge avisen The Daily Telegraph har politiet i England og Wales de seneste fem år registreret ikke færre end 120.000 såkaldt »ikke-kriminelle hadudtalelser«.

Dommer Knowles sagde i sin dom, at man ikke bør undervurdere effekten af politiets fremmøde for at tjekke Millers politiske holdninger.

»Politiets handlinger fik Miller til at drage den rimelige konklusion, at han blev advaret imod at bruge sin ytringsfrihed til at udtale sig i transkønsdebatten,« konkluderede højesteretsdommeren.

Episoden er blot en af mange, der i den seneste tid har skabt debat om ytringsfrihedens tilstand i Storbritannien.

I forrige uge offentliggjorde netmediet ArtsProfessional en undersøgelse, der afslørede omfattende selvrensning blandt kunstnere. Flere end 80 procent af de adspurgte skønnede, at det ville skade dem professionelt, hvis de ytrede et synspunkt, som ikke blev anset for at være politisk korrekt i deres branche – som for eksempel støtte til Brexit eller Det Konservative Parti.

GÆSTETALERE AFLYST

Den voksende intolerance over for holdninger, der anses for at være politisk ukorrekte, har også resulteret i en stigning i antallet af gæstetalere, der er blevet udsat for såkaldt *no platforming* på landets universiteter. For nylig blev Oxford-professor Selina Todd, der skulle have holdt foredrag om kvindebevægelsens historie på Exeter College, aflyst efter pres fra transkønsaktivister. Det var tilsyneladende Todds medlemskab af en kvindeorganisation, der ikke mener, at mænd, der har gennemgået kønsskifte, bør have adgang til sårbare kvinder på for eksempel kvindehjem.

Så sent som i forrige weekend var det den tidligere konservative indenrigsminister Amber Rudd, der en halv time, før hun skulle holde tale for Oxford Feminist Society, fik at vide, at hun skulle holde sig væk. Det skete efter pres fra studerende, der ikke mente, at hun fortjente mærkatet feminist.

Det er eksempler som disse, der for nylig fik journalist Toby Young til at lancere en Free Speech Union (FSU), hvis formål er at beskytte medlemmernes ytringsfrihed.

Selena Todds og Amber Rudds sager var de første, som foreningen greb fat i, ved at sende protestbreve til Oxford Universitet og fremhæve sagen i medierne. Som konsekvens har universitetet i Rudds tilfælde smidt den afslørede forening UN Women Oxford UK ud for brud på dets etiske regler og ytringsfriheden.

»Der er tydeligvis et problem med ytringsfriheden i Storbritannien,« siger Young til Weekendavisen over en kop kaffe på en travl cafe i Paddington, hvor han netop har lagt sidste hånd på en artikel til magasinet The Spectator, som han er medredaktør for.

Hans nye forening – stiftet sammen med en række journalister, akademikere og jurister – vil fungere som en fagforening, som forsvare medlemmerne, hvis de får problemer online eller andre steder som følge af en udtalelse, uddyber han.

»Hvis du siger noget på Twitter, som resulterer i, at du bliver mobbet af tusindvis af folk, som hæfter alle mulige giftige synspunkter på dig, som du slet ikke har, og som tager ting, du har sagt, ud af kontekst for at få dig til at fremstå i det værste tænkelige lys, så forsvare vi dig. Vi vil tweete pæne ting om dig og starte positive hashtags. Hvis en gruppe akademikere indsamler underskrifter for at få dig fyret, udfærdiger vi et brev, hvor vi får mere respekterede akademikere til at forsvare dig,« forklarer Young om den type hjælp, medlemmerne kan forvente til gengæld for de 400 kroner om året, et standardmedlemskab koster.

Toby Youngs initiativ nyder dog ikke opbakning i alle kredse. Office for Students mener for eksempel, at det er hyklerisk, når Young og FSU hæfter

FOTO: MARTIN GODWIN

»Ytringsfriheden beskytter folk uanset politisk overbevisning. Men især minoriteterne.«

TOBY YOUNG
Journalist og leder af Free Speech Union

sig ved *no platforming*, men helt ignorerer, at universiteternes ledelse selv har aflyst 53 arrangementer alene i 2017-18 – og indført restriktioner i 2.153 tilfælde. Det er sket med henvisning til regeringens Prevent-program. Programmet er en del af et anti-terror-initiativ, som sigter mod at forhindre radikaliserende på blandt andet universiteter. Et af de aflyste arrangementer var en teaterforestilling af Friends of Palestine Society, der skulle have simuleret palæstinaernes oplevelse af at passere et israelsk checkpoint.

FORNÆRMELSER STRAFFES MED FYRING

At FSU ikke har grebet fat i disse eksempler, bør dog ikke tjene som undskyldning for *no platforming*, mener Guardian-kommentatoren Kenan Malik. »Censurering af holdninger, fordi de er 'farlige', bør udfordres, ligegyldigt hvem der er censor,« skriver han i avisen.

Youngs initiativ har da også fået opbakning af Trevor Phillips, tidligere formand for landets Ligestillings- og Menneskerettighedskommission, der i dag leder ytringsfrihedsorganisationen *Index on Censorship* i Storbritannien.

»At fornærme nogen er nu blevet noget, der kan straffes med fyring eller eksklusion,« udtalte Phillips på BBC Radio 4 efter lanceringen af FSU.

På det tidspunkt talte han ikke af egen erfaring. Det kom han dog snart til. Få dage senere blev han suspenderet af det britiske Labourparti; anklaget for islamofobi, blandt andet som følge af den islamkritiske tv-udsendelse *Has Political Correctness Gone Mad?*, som han producerede for Channel 4 i 2017.

Da han fremsatte udtalelsen, gjaldt den imidlertid Downing Street-rådgiveren Andrew Sabisky, som netop havde valgt at trække sig fra sit job efter en mediestorm.

Årsagen til, at han var faldet i unåde, var en række tidligere udtalelser og kommentarer på socia-

le medier og blogs, som journalister og oppositionspolitikere havde fået nys om. Blandt andet havde den 27-årige rådgiver i årene inden sin ansættelse opfordret politikere til at være opmærksomme på »reelle racemæssige forskelle i intelligens«, når de designede deres immigrationsystemer. Desuden skrev rådgiveren, at politikere burde indføre lovpligtig »langsigtet svangerskabsforebyggelse fra puberteten« for at forhindre en »permanent underklasse«.

Kontroversielle udtalelser, anerkender Toby Young, der selv har en fortid som selvdråbt »journalistisk provokatør«. Han mener, at det i et demokratisk samfund må være borgernes ret at fremsætte kontroversielle påstande.

»Forvisningen af folk fra det offentlige rum på grundlag af tidligere kontroversielle udtalelser må

TOBY YOUNG

f. 1963, konservativ britisk journalist, forfatter og dramatiker. Assisterende redaktør på Quillette og The Spectator. Forfatter til blandt andet *What Every Parent Need to Know* (2014) og *How to Lose Friends and Alienate People* (2001). Har grundlagt flere gratis skoler.

stoppe,« siger Young, der ville have bistået Sabisky, hvis denne havde været medlem af FSU.

»Det betyder ikke, at vi ville have forsvaret hans

synspunkter. Men vi ville have presset på for en retfærdig proces, før han blev kendt skyldig og kastet for ulvene.« Nu endte det i stedet med endnu en sejr til dem, han kalder for »fornærmelsesarkæologerne«. Det er ifølge Young folk – ofte fra venstrefløjen – der finkammer politiske opponenter fortid for beviser på, at de ikke er egnede til at arbejde for regeringen. Young, der er konservativ, måtte i 2018 selv forlade fem poster for forskellige uddannelsesorganisationer. En underskriftindsamling imod hans udnævnelse til rådgiver for netop Office for Students nåede op på 220.000 signaturer.

Det var blandt andet kommentarer om kvinder på de sociale medier og hans angreb på inklusivitet i skolerne, som kritikere mente gjorde Young uegnet til jobbet.

De henviste blandt andet til en kommentar i The Spectator fra 2012, hvor han opfordrede daværende uddannelsesminister Michael Gove til at opheve ligestillingslovgivningen, hvis han ønskede at hæve niveauet på ungdomsuddannelserne gennem sværere eksamener. For medmindre at »analfabetske fjog« kunne bestå de nye eksamener, ville prøverne blive anset for at være »elitære« og dermed dømt uacceptable af fortalere for inklusivitet, skrev han.

Han undskyldte efterfølgende for nogle af kommentarerne. Ikke desto mindre mener han, at det beviser, at ytringsfriheden er i krise, når en person bliver udsat for karakterord som følge af kontroversielle, men langtfra strafbare udtalelser.

GROVE BOLLERS OG FANATIKERES HAD

Kritikere henviser omvendt til udviklingen på de sociale medier, hvor flere og flere politikere og debattører trækker sig ud som følge af den brutale tone. De hævder, at Toby Young i virkeligheden blot ønsker at give »grove boller og fanatikere frihed til at udgyde deres had og gift mod minorite-

ter«, som én af dem skriver på Twitter. Det benægter han imidlertid pure og påpeger, at ytringsfrihed historisk set har været i marginaliserede grupper og minoriteters interesse.

»Borgerretighedsgrupperne i 1960'erne og 70'erne havde aldrig fået den betydning uden beskyttelsen af det frie ord. Ytringsfriheden beskytter folk uanset politisk overbevisning. Men især beskytter den minoriteterne, hvis synspunkter ofte støder flertallet,« siger Toby Young og afviser, at »ytringsfrihed blot giver gamle, blege, konservative mænd mulighed for at give sig af med hadtale, uden at det får konsekvenser.«

RACISTISKE ANGREB

Han erkender dog, at der er en grænse for, hvor langt medlemmerne i FSU vil få lov til at gå.

»Vores politik er, at alle kan melde sig ind. Vi tjekker ikke folk, som ansøger om medlemskab. Men når de først er medlemmer, forventer vi, at de lever op til vores værdigrundlag. Det betyder, at de skal respektere andres ytringsfrihed og ikke deltage i mobning og intimidering eller udsende trusler om vold for at lukke munden på deres opponenter,« siger han.

Foreningen opfordrer også til, at medlemmerne baserer deres argumenter på »fornuft« og »fakta«. Young afviser, at FSU ender med at blive en slags ytringsfrihedsdommer – præcis det onde, foreningen forsøger at bekæmpe.

»Det er en af grundene til, at vi kalder det for vores værdigrundlag snarere end for egentlige etiske regler,« forklarer han.

»Hvis vi havde nedskrevet etiske regler, var der en risiko for, at det ville ansøre vores kritikere til at sende alle mulige klager og kræve, at vi smider medlemmer ud, der ikke lever op til reglerne.«

Udgangspunktet vil være, påpeger han, at FSU ikke smider folk ud.

Selv mener han, at grænsen vil være overskredet, hvis »et af vores medlemmer deltager i gentagne racistiske, homofobiske eller transfobiske angreb. Det ville jeg anse for en form for intimidering, som ville være i modstrid med vores værdier, og derfor smide vedkommende ud.«

Kritik af islam er i den sammenhæng en gråzone. »Jeg ville ikke smide nogen ud for at kritisere den muslimske religion. Men hvis de kritiserede en person, fordi vedkommende var muslim, eller hvis de tillagde islam ting baseret på fordomme snarere end kendskab til religionen, så er det muligt, at jeg ville smide dem ud,« uddyber han.

Debatten om grænser – særligt i forhold til religion – opstod blandt andet, fordi det forlød, at islam-kritikeren Stephen Yaxley-Lennon, der for tiden kalder sig for Tommy Robinson, havde meldt sig ind i foreningen.

Det tidligere medlem af det nazyfascistiske British National Party, der sidenhen stiftede det yderligtgående English Defence League (EDL), er i de seneste år blevet smidt ud af adskillige sociale medier som Facebook og Twitter for at have brudt deres regler for hadtale. Men han har også modtaget priser for at have »udvist ufornærdethed og kompromisløshed i kampen for det frie ord«, som Trykkehedselskabet formulerede det, da de gav ham deres ytringsfrihedspris i januar i år.

Ifølge Young er Tommy Robinson dog ikke blandt de 2.000 personer, der meldte sig ind i FSU i løbet af de første uger. Men han vil ikke blive afvist på baggrund af tidligere udtalelser. Kun hvis han som medlem overtræder foreningens værdier, vil han risikere udsiddning.

Young mener imidlertid, at Robinson netop er resultatet af det britiske samfunds undertrykkelse af ytringsfriheden i de seneste år.

»Han har fået indflydelse, fordi det har været tabubelagt at tale om, at flertallet af de mænd, der var medlem af grooming-bander (som misbrugte helt unge, hvide piger i blandt andet Rotherham, *red.*) var pakistanske muslimer,« siger han.

»Fordi det er tabubelagt, kan folk som Robinson råbe højt om det og opnå anseelse som et frygtløst sandhedsorakel. Og fordi han på det punkt talte sandt, er det mere sandsynligt, at folk vil tro på andre ting, han siger, eller følge hans fordrøede logik, som forbinder overgrebene til andre aspekter af islam.«

Og dermed er vi tilbage ved årsagen til, at Toby Young og hans kolleger mener, at det er nødvendigt at beskytte ytringsfriheden.

»At forsvare det frie ord er en måde at umyndiggøre folk på den yderste højrefløj,« siger han.

»Mange tror, at den bedste måde at beskytte samfundet fra den yderste højrefløj og populistiske ledere er ved at begrænse, hvad de kan sige i det offentlige rum. Men hvis vi tillader dem at udtrykke deres holdninger åbent, kan de blive udfordret og modbevist.«

Han peger på, at British National Party mistede alle deres byrådsmedlemmer og medlemmer af Europa-Parlamentet, kort efter at BBC – trods voldsom debat og kritik – lod partiets leder Nick Griffin deltage i det populære debatprogram *Question Time* i 2009.

»Det er et godt eksempel på, at sollys er det bedste desinfektionsmiddel.«